

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Účetní povinnosti zúčastněných společností při přeshraniční fúzi ven z České republiky aneb několik poznatků z praxe

I když bychom raději uvítali, aby se zahraniční korporace slučovaly směrem do České republiky, a my bychom takto přivítali nový zahraniční kapitál i případná nová pracovní místa, občas se v rámci restrukturalizace velkých skupin setkáváme s požadavky na přípravu přeshraniční fúze směrem ven z České republiky, tedy s případem, kdy se česká obchodní společnost nebo družstvo jako zanikající subjekt sloučí se zahraniční osobou se sídlem v některém členském státě Evropské unie nebo v jiném státě tvořící Evropský hospodářský prostor.

Vzhledem k rozsahu zahraničních investic v naší zemi se pak nejčastěji setkáváme s přeshraničními fúzemi do Německa a Rakouska. Níže jsou uvedeny některé praktické účetní zajímavosti z pohledu právníka připravujícího přeshraniční fúze české zanikající společnosti s ručením omezeným do nově vzniklé nástupnické společnosti se sídlem v Rakousku.

Základní právní přepisy k přeshraniční fúzi

Zákon č. [125/2008](#) Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, v platném znění (dále jen „zákon o přeměnách“) upravuje možnost přeshraniční fúze v ustanovení části druhé, hlavy IX § 180 až 242 zákona o přeměnách. Zároveň se při realizaci musíme řídit ustanoveními části první, hlavy XIV zákona o přeměnách, a to ustanoveními § 59a až 59zb upravujícími obecně přeshraniční přeměny a ustanoveními části druhé, hlavy I, § 61 a násl. tedy ustanoveními upravujícími vnitrostátní fúzi. Nezapomeňme také na stručnou právní úpravu v zákoně č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „občanský zákoník“), a to v ustanovení § 174 až 184. Samozřejmě sem patří také všechny účetní právní předpisy týkající se přeměn.

Zánik účetní jednotky?

Zánik české společnosti v rámci přeshraniční fúze znamená zánik české účetní jednotky. Tato skutečnost pak předpokládá dvě alternativy. Buď se „zůstavší“ majetek přestěhuje do zahraničí a subjekt přestane být českou účetní jednotkou a daňovým poplatníkem dle českých předpisů nebo majetek v České republice zůstává nadále jako provozovna. Pokud má provozovna v České republice nadále provozovat podnikatelskou činnost, je nutné, aby disponovala živnostenskými oprávněními dle českých právních předpisů. Živnostenská oprávnění pak zahraniční právnická osoba získá pouze, pokud je její provozovna, přesněji řečeno odštěpný závod zahraniční osoby, zapsán do českého obchodního rejstříku. Pro účely českého účetnictví se pak považuje za novou účetní jednotku, pro daňové účely se používá termín „stálá provozovna“. Během procesu přeshraniční fúze je pak důležité odštěpný závod „předpřipravit“, tj. aby jej zahraniční nástupnická společnost v České republice dle českých právních předpisů založila v dostatečném časovém předstihu, aby byl před zápisem přeshraniční fúze do zahraničního obchodního rejstříku k dispozici. K okamžiku účinnosti přeshraniční fúze, kterým je právě zápis v zahraničním obchodním rejstříku, pak bude majetek

zanikající české společnosti podřazen pod tento odštěpný závod.

Konečné účetní závěrky a zahajovací rozvaha

Důležitou náležitostí projektu je stanovení dne účetních závěrek zúčastněných společností pro stanovení podmínek přeshraniční fúze. K tomuto dni se sestavují účetní závěrky, z nichž se pak bude při přeshraniční fúzi vycházet pro stanovení např. výměnného podílu pro společníky nebo akcionáře. Tento den zpravidla předchází rozhodný den přeshraniční fúze. Ustanovení § 59e odst. 3 zákona o přeměnách nám mimo jiné stanoví, že „*povinnost zahraniční osoby zúčastněné na přeshraniční přeměně sestavit konečnou účetní závěrku, mezitímní účetní závěrku a zahajovací rozvahu se řídí právem státu, kterým se řídí je vnitřní poměry. Totéž platí ohledně povinnosti nechat ověřit účetní závěrku nebo zahajovací rozvahu auditorem*“. V praxi jsme se setkali s tím, že byl stanoven rozhodný den, který byl prvním dnem účetního období české zanikající společnosti, zatímco zahraniční nástupnická společnost byla přesně k tomuto dni zapsána do zahraničního obchodního rejstříku. Zahraniční nástupnická společnost tedy vznikla v rozhodný den a nedisponovala konečnou účetní závěrkou. V případě vnitrostátní fúze by tento postup neobstál, neboť ustanovení § 176 odst. 2 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, mimo jiné stanoví, že „*ke dni předcházejícímu rozhodný den sestaví zanikající právnická osoba konečnou účetní závěrku*.“ Protože je však použití českého práva pro zahraniční nástupnickou společnost prakticky vyloučeno, byl takový postup, kdy v konkrétním případě byla nástupnickou společností společnost se sídlem v Rakousku možný. Podobně jednoduchá situace byla ohledně povinnosti sestavit zahajovací rozvahu rakouské nástupnické společnosti. Dle rakouských právních předpisů neměla rakouská nástupnická společnost povinnost zahajovací rozvahu sestavit. Proto bylo postačující, aby statutární orgán rakouské nástupnické společnosti v projektu přeshraniční fúze a následně pro účely osvědčení přeshraniční přeměny, které vydává český notář, prohlásil, že dle rakouských právních předpisů nástupnická společnost nemá povinnost sestavit konečnou účetní závěrku ani zahajovací rozvahu.

Závěr

Proces přeshraniční fúze je složitou právní a účetní transakcí, vyžadující provedení mnoha kroků dle českého a zahraničního právního řádu. I když se zdá, že v případě české zanikající společnosti by se mohlo jednat o méně náročný proces než v případě české nástupnické společnosti, dle praxe tomu tak úplně není a náročnost procesu je téměř totožná.

Mgr. Regina Huntley,
advokátka, Associate Partner

Rödl & Partner

[Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.](#)

Platnéřská 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111

e-mail: prag@roedl.cz

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)